

Elâziz Halkevî tarafından her ayın 22 sinde çıkarılır.

YIL : 3

19 MAYIS 1937

SAYI : 26

İÇİNDEKİLER

19 Mayısın manâsı
Atatürk Hususiyetleri
Kemal Atatürk : Türk Cumhuriyetini yaratan
Atatürk
Spor (beden hareketleri)
Beden terbiyesi ve Spor
Hâmit gecesi
Nisan ayında nasıl çalıştık
Vecizeler

Ömer Kemal Ağar
Başvekil İsmet İnönü
Başvekil İsmet İnönü
Şükrü Kaya
F. Akyön
Nihal Güzey
T. Gür
Ö. K. Ağar

.....

ADANA TÜRK SÖZÜ BASİEVİ

Elâziz Halkevi tarafından her ayın 22 sinde çıkarılır.

YIL : 3

19 MAYIS 1937

SAYI : 26

MUSAHABE

19 Mayısın Manâsı

Yazan : ÖMER KEMAL AĞAR

Osmanlı İmparatorluğu, 1914 de büyük harbe girmiş, tam dört yıl, ucu bucağı bulunmaz sınırlar üzerinde Türk kanını bol bol akıttıktan sonra Mondros mütarekesini (30 Teşrinievvel 918) de imzalayarak varlığına son vermiştir.

Millet fakir düşmüş, yoksulluğun pençesinde kıvrılır olmuştur. Hattâ, milleti harbe sürükleyenler kaçmış' hükümdar kendi tahtını kurmak kaygusuna düşmüş, hükümet, korkaklığı ve aczile düşman isteklerine müsait bir vaziyet almıştır.

Ordu terhis edilmiş, silâhları elinden alınmış. boğazlar açılmış, toplar yerlerinden uzaklaştırılmış, deniz kıyılarına dökülen torpiller toplattırılmıştır. Yurdun en verimli toprakları, en bereketli kaynakları işgal edilmiş, Türk ruhu varlığıyla yok edilmek istenmiştir.

İdareimiz altında yaşayan Rumların, Ermenilerin taşkınlığı inanılmıyacak dereceyi bulmuştur.

Yabancıların ve Türk düşmanlarının serpmekte oldukları fesat tohumları da birer birer filiz

vermeğe başlamıştır.

Düşman devletlerin himayesini isteyenler ve bu yolda çalışanlar da yok değildir.

Memleketin istiklâl ve istikbali tehlikeye düşmüş ve kurtuluş ümidleri kaybolmuştur.

Artık kurtuluş, çok uzaktır. Ona ulaşmak, bir serabı hakikat yapmak kadar zor ve güçtür.

Fikirler karışık, düşünceler bulanıktır. Kararsızlık, ümitsizlik birbirine dolaşıktır.

İşte, memleketin bu elim vaziyeti devam ettiği bir esnada 19 Mayısta Atatürk, Samsuna ayak basmıştır. O, Türk milletinin şerefli ve haysiyetli, medenî bir millet olduğunu bütün dünyaya haykırmıştır.

Bu haykırışı, Türkteki cevheri sezdiğinden, ondan kuvvet ve cesaret yaratan tarihten silindi zannedilen Türkü, hayat ışıklarına bezenmiş bir istiklâle götürmenin vereceği hazzı duyduğundandır.

Ve nihayet Atatürk. Türk milletinin öz ben-

liğini yoklamış, ondaki tükenmez kudreti sezmiş ve ona kendi varlığını vermenin sırası geldiğine kanaat getirmiştir.

Ve Türk milletine ya ölüm, ya istiklâl parolasını vererek kurtuluş yolunu göstermiştir. Bu parola, dağılan perişan düşünceleri bir araya toplamış, yepyeni bir kuvvet, yepyeni birlik bir Türk âlemi yaratmıştır. Bu parolaya koşanlar, istiklâl aşkile, başkalarına köle olmamak azmle ortaya atılan bütün Türk milleti idi.

O birlik, bugünü doğurmuştur. Yarın, dün-den kuvvet, cesaret, ilham alacaktır.

19 Mayısın Gençlik Bayramı olarak kabul edilmesi yüksek bir manâ taşır. Çok yerinde olan bu kararda büyük bir isabet duyulması, yüksek bir yurd sevgisine bağlı bir zevk vardır.

19 Mayıs, yeni Türk devletinin ve hattâ milletinin kuruluşuna ilk adım atıldığı gündür.

19 Mayıs, Türk milletinin yeniden harekete geçme ve gençleşme kudretini duyma günüdür.

19 Mayıs, yarına hazırlananlara ve hazırlanacak olanlara nurlu ve feyizli, bol ışıklı bir ülkü yolunun işaretidir.

Ve nihayet 19 Mayıs, Türk milletinin yaşama, medenî milletler arasında lâıyk olduğu mevkîi alma kudretini kendisinde, Atatürkün gözüyle gördüğü ve onun, su, rüzgâr, ateş kuvvetini sezdiği bir gündür.

Ezelden ebede kadar hür yaşamak için yaratılmış olan Türk milleti 19 Mayısı bir Rönesans olarak kabul ederse hiçte aldanmış olmaz. O gün bir çoban yıldızı gibi doğan Atatürkün, bugün bütün dünyayı aydınlatacak kudreti haiz olan Türkün ta kendisidir !

1 / 5 / 937

ÖMER KEMAL AĞAR

Hamîş :

Atatürkü en iyi anlayan ve anlatan pek muhterem Başvekilimiz İsmet İnönüdür.

Yurtdaşlarımı, onun çok salâhiyetli lisanından Atatürkü öğrenmelerini istedim. Onun için, 17 Temmuz 932 Pazar günü İzmir Atatürk heykeli karşısında irad buyurdıkları hitabeyi ve bir İngiliz mecmuasında çıkan Atatürk hakkındaki çok değerli yazıyı sunmakla derin bir zevk ve sonsuz bir bah-tiyarlık duyuyorum.

Ö. K. A.

Türk, Şu Vecizeleri Dikkatle Oku!

Sıhhat en büyük saadettir.

**

Sportmen bedeni tabiatın en mükemmel eseridir. Mükemmel olmaya çalış.

**

Işığın girmedığı yere doktor girer.

Sıhhatini seveceksin, vatanını seveceksin, işini seveceksin ve tabiatı seveceksin.

**

Spor ebedî gençliğin tılsımıdır.

**

Vücudu güzel tutmamak ayıp işlemdir.

**

Gençlikten ihtiyarlığa sağlık saklamalıdır.

**

Genç bir baş ancak dik omuzlar üzerinde durabilir.

**

Göze güzel görünmeyi gönül çekmez.

**

Her güzel şey sevilir.

**

Sporcunun kömürü şekerdir.

**

Dik otur, doğru konuş.

**

Kendini koruyan, neslini korur.

ATATÜRK Hususiyetleri

Yazan :

Başvekil İSMET İNÖNÜ

Gazinin yüksek benliği üzerinde bir hulâsa yapmak pek güçtür. Her halde muvaffakiyeti şüpheli bir iddiadır. Ben burada ancak bir iki hususiyetini söylemeğe çalışacağım. **Millet davasını doğru olarak tayin edebilmek, açık olarak söylemek ve davayı kazanmak için her zorluğu ne bahasına olursa olsun yenmeğe azmetmiş olmak Gazinin hususiyetleridir.**

Bahusus siyasî ve millî bir davayı isabetle tayin edebilmek için yaradılışın nadir mevhibelerine mazhariyet birinci şarttır. Fakat bu şart kadar milletlerin içinde bulundukları ahval ve şerait derin ve esash vukuf da lâzımdır.

Türlü tesirler içinde, tabii ve sun'î olarak memleket halkının kafası ve sınırları karıştırıldığı bir zamanda hâdiselerin üstünde yükselen büyük Gazi, millî davamızı vukuf ve isabetle tayin etmişti.

Bir millî davayı açık söyleyebilmek de ancak ancak Büyük Rehberin kârıdır. Bir hastaya mecbur olduğu ameliyatı söylemenin tatsızlığını düşünürsek felâkete tutulan bütün bir millete kurtuluşun hesapsız ve dayanılmaz derecede sert tedbirlerini bağırarak söylemek vazifesinin ne çetin olduğunu tasavvur edebiliriz.

Büyük Rehberin Rolü

Milletlere bunu Büyük Rehberler söyleyebilirler. Büyük rehberlerin ağzından işitilen tedbir işin çetinliğini anlatırken insanda bir nevi huzur ve is-

tinat ve kuvvetli bir itimat hissi de beraber uyanır. Büyük Rehberin sözlerindeki bu tesirler onun yaradılışının izahı güç yerleridir.

Bu hislerin kaynağı o zamana kadar ve her gün hadiselerin ona verdiği karşılanmaz bir salâhiyettir. Millî davayı kazanmak için Gazinin yenmeğe mecbur olduğu zorlukları düşünmek insanın gözünü karartır.

İztrap çeken büyük kahraman ve fedakâr Türk milleti içinde Gazi, iztrap çekmekte, kahramanlıkta ve fedakârlıkta en ileride yürüdüğü içindir ki neslinin maddî ve manevî bütün kudretinden millet davasında istifade edebilmiştir.

Hedefin Büyük Manâsı

Sevgili vatandaşlar,

Burada Büyük Baş Kumandanı, kahraman millet ordularına hedef gösterirken görüyoruz.

Askerî vaziyetlerde ordulara bir şehir, bir ırmak, nihayet gene mahdut bir mıntaka gösterilmek adet iken Gazi Baş Kumandan kocaman bir denizi hedef göstermiştir.

AKdeniz, binlerce senedenberi medeniyet havzası ve dünya siyasetinin geçididir. Gazi, meydan muharebesini müteakip o meydan muharebesinin neticesini ifade eden hedef değil, Akdeniz siyasetinde ve Akdeniz medeniyetinde Türk milletinin lâıyk olduğu yüksek mevki almak hedefini göstermiştir.

Millî mücadele dediğimiz tarih safhasının farıkası budur.

Türk milleti binlerce senedenberi medeniyetinde ve siyasetinde başlıca mevki tuttuğu Akdenizden sıkı ve cebri olarak bir çok milletler tarafından uzaklaştırılmak istendi. Türk milleti kendi iradesile ve yenilmez azmle Akdenizdeki mevkiini ve vazifesini istirdat eyledi.

Geçen on sene daha ispat etmiştir ki Türk milletinin Akdenizdeki mevki on sene evvelinin bir hakkı değil, insaniyet ve medeniyetinin hayrı için arzu edilmesi icabeden haklı ve lâzım bir şeydir.

Akdenizde Türkiyenin Mevkii

Akdenizde Türkiye kuvvetli bekçilik, sadık ve dürüst dostluk, milletler ailesinde iyi geçimli büyük ve sulhperver bir unsur olarak elzem bir mevcudiyettir. **Nazarî olarak bir harbin son ve kat'î neticesini büyük ordularına göstermek vaziyetinde iken Gazinin Akdenizi ancak ilk hedef olarak göstermesine dikkat etmeliyiz.**

Millî Cidalin Gayesi

Millî mücadelenin ruhunu ve Gazinin yüksek rolünü (Sevr) muahedesinden kurtulmak çerçevesinde görmek dar ve kısa bir anlayıştır. Millî mücadele, Türk milletinin öyle bir diriliş kıyamıdır ki

(Sevr) meselesi bu kıyamın ancak bir safhası, ilk safhasıdır.

Vakıa en yeisli safhası idi, diğer safhalara varmak için ateşle, demirle ve kanla atlanması lâzım gelen göz yıldırıcı safhası idi. Fakat nihayet ilk safhası ve hedefi idi.

Diğer hedefler daha kolay olmamıştır ve daha kolay olmayacaktır.

Vatandaşlar,

Türk milletinin davası yüksek ve medenî bir milletin asilane, iddialı davasıdır. Bu davaya özenenlerden bence akıllı geçinenlerin gözleri iki mızrak boyundan ilerisine yetişemedi. Kendini babayiğit sanan nicelerinin sınırları de üç günden fazla dayanamadı.

Bu dava, uzun ve çetin bir davadır. Bu davaya bütün ehemmiyeti ile Gazi nesli sarılmıştır. Şimdiki nesiller ve gelecek nesiller bu davanın arkasından yorulmadan ve dinlenmeden koşacaklardır. Koşmağa mecburdurlar. Türk milletinin iradesi, ilmi ve tekniği, servet ve insanlığı ve nihayet yine iradesi mütemadiyen artırılmak lâzım gelecektir.

Büyük Türk davası için her şeyden evvel tam ve geniş ve ıftihar olunur mahiyet ile Türk milletini millî ve beynelmilel siyasetimizin temel taşı olarak koymak lâzımdır. Bu temel Gazinin mübarek ve sarsılmaz eli ile siyasî mevcudiyetimize yerleştirilmiştir.

Türk milleti bu kâınatta diğer milletlerin veya devletlerin lufu ile doğmamıştır. Türkiye, cihan içinde varlığını ancak kendi iradesile ispat etmiştir.

Büyük millî davanın ilk açılacak bir merhalesi de Rönesansın ve son zamanların mahkûm ettiği çürümüş usuller yerine modern, en yüksek insaî usullere müstenit bir devlet kurmak idi. Lâıyk Cumhuriyetçi zihniyetini millî davanın esaslı şartı saymamızın sebebi budur.

(İzmirde, Atatürk heykelinin açıldığı gün söylenen bu parça Güzel Günler dergisinden alınmıştır.)

KEMAL ATATÜRK

Türk Cumhuriyetini yaratan

Yazan : Başvekil İSMET İNÖNÜ

Atatürk hakkında bir yazı yazmaklığım tekliif olunuyor. Bir bakıma göre ve Atatürkü yakından tanımak itibarile mevzu hakkında söz söylemem doğru ise de, bir muharrir olmadığım için, kaydi ihtirazî dermeyam etmekliğim lâımgeliyor.

Hiç şüphe yok ki her iki münakaşa tarzında da bir hakikat vardır. Mamafih bu mülâhazalarda mündemiç hakikat derecesinin takdirini başkalarına bırakarak yazımı zevkle ve cesaretle yazıyorum.

Yazım, bana tahsis olunan çerçeve dahilinde Atatürkün bazı hususiyetlerini tebarüz ettirmekten ibaret olacaktır.

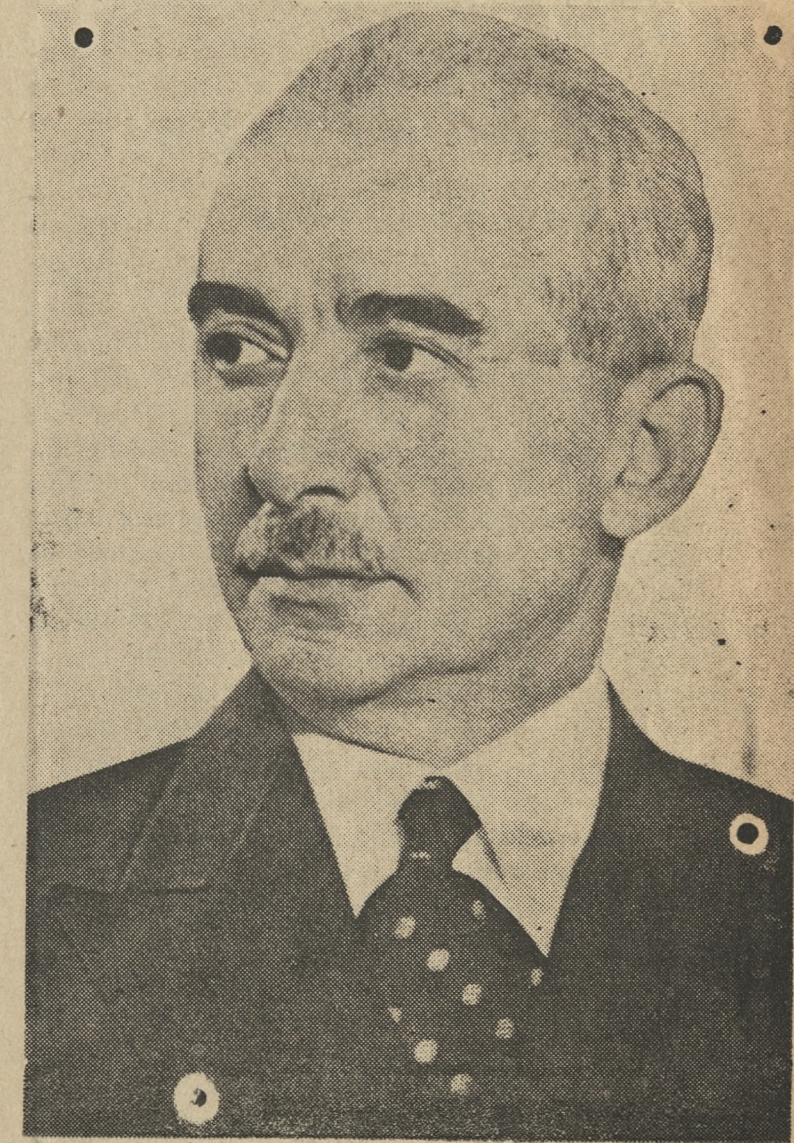
Nasıl ki her büyük artistin, insanî ve şahsî hususiyetleri onun vücade getirdiği eseri, tesirleri altında bırakmışsa, Atatürkün şahsiyeti de Türkün içtimai hayatı ve Türk devlet ve hükûmetinin siyaseti üzerinde aynı veçhile bariz tesirler husule getirmiştir.

Entelektül Kaynaklar

Münakaşa ve ikna

İnkılâbkâr ruhta yaratılmış olan şefimiz müçtemian yaşamayı ve çalışmayı sever. Bir çok kişilerin bir araya gelerek fennî veya içtimai bir mevzu üzerinde münakaşalarını dinlemekten ve bu münakaşalara saatlerce iştirâk etmekten derin bir zevk duyar. Aynı veçhile onu dinliyen büyük bir kütü, düşünmekte veya tetebbü etmekte olduğu bir mevzu hakkında uzun izahat vererek onların da münakaşaya iştirâklerini teminden sonra samiini kendi noktai nazarına imale hususunda büyük bir gayret sarfeder.

Atatürkün, bu hususiyeti çocukların konuşmamaya alışık oldukları ve büyüklerin de bir mecliste sükût ederek yere bakmayı itiyad edindikleri bir muhitte, kamçılایıcı bir tesir husule getirmiştir. Halk arasında yaşamayı seven bir devlet şefi için

millete karşı vazife deruhte etmişlerin gayretlerini bu vadiye sevketmekten daha tabii bir şey olamaz.

Gerek eski ve gerekse modern zamanlarda yeni bir devir açanlar yahud yeni bir rejim kuranlar arasında, başardığı işleri halka bu kadar yakın, adeta halk arasında olarak başarmış bir

devlet adamı bulmak zordur. Bunun için şahsî temayüller ve hususî zevk kifayet etmez. Şahsî mevki ne kadar yükselmiş olursa, temasın ve umumî münakaşaların tehlikesi de onunla mütenasiben artar. Umumî bir mahalde halka serbest münakaşa esnasında bazan insan hiçte hazırlanmış olmadığı bir mevzu üzerinde fikir beyan etmek mecburiyetinde kalır. Halk önünde böyle bir mücadeleden muzaffer çıkmak büyük bir irfan sermayesine, ruh kuvvetine, seziş, kavrayış ve anlayış gibi evsafa vabestedir.

Yabancıların Takdirleri

Büyük Millet Meclisi

Bir çok yabancı muharrirlerin, gayrimuntazır bir mülakat sonunda, Atatürke karşı duydukları takdir hislerinin sırrı bundadır. Hiç beklenmedik bir zamanda funun, siyaset yahud herhangi bir mevzu üzerinde salâhiyetle ve emniyetle fikir teatisi Atatürke mahsus bir kudret ve kabiliyettir. Başkalarını ikna kudreti Atatürkte en son haddine kadar tekâmül etmiştir. Herhangi bir mevzuun münakaşası için toplanan bir konferasta onun ikna kudretine nazarı dikkati celbederim. Atatürkün halkla teması ve halkla birlikte hareket zevki, memleketi için, her türlü tahminin fevkinde faydalı olmuştur. 1919 yılında inkılâbı kurmak üzere iken fikirlerini kongrelere, heyetlere ve hatta şahıslara bildirmek için her türlü zahmetlere katlanmıştır. Hal ve fasıl için müthiş bir mücadeleye girmek zarureti karşısında kaldığı fikirlerini evvelâ cemiyete kabul ettirmek için bir cemiyet yaratmıştı. 1919 da Büyük Millet Meclisinin kurulması bu fikirden doğmuştur. Büyük Millet Meclisi, milletin arzularının bir timsali bulunuyordu.

Harb ve ihtilâl içinde bulunan bir milleti bir meclisin teşriki mesaisile idare etmek kolay değildir. Fakat işte Atatürkün başkalarile çalışabilmek mezayasıdır ki bize bugünkü sıhhatli hükûmet şeklini bahşetmiş bulunuyor.

Millî inkılâbdan sonraları da, milletin mukadderatı üzerinde, Büyük Millet Meclisinin tesir ve otoritesi vâsi mikyasta tecelli etmiştir. Memlekette siyasî partiler olmadığı için, Büyük Millet Meclisinin memleketin mukadderatı üzerindeki tesirleri belki de hariçte iyice anlaşılamıyor. Fakat milletin mukadderatı üzerinde son söz gene Büyük Millet Meclisindir. Büyük Millet Meclisi memleket

üzerinde hakikî kontrol vazifesini yapmaktadır. Vekiller için Büyük Millet Meclisini, herhangi bir mesele üzerinde ikna, her zaman için, birinci plânda gelen bir kaygu olmuştur.

Parlmanter sistemi mükemmel bir hale getirmek için bir meclisin feshini intac edebilecek şekilde felâketli tezahürlere ihtiyaç yoktur. Bu hususta başka memleketlerdeki tecrübeler göz önündedir. Bu itibarla da memleketin parlamanter sistemi kavraması ve Türkiyenin siyasî terakkisi bakımından Büyük Millet Meclisi, esas kontrol vazifesini tahribkâr tesirlere kapılmadan başabilmektedir.

İlham verici bir mevcudiyet

Büyük Millet Meclisi dahilî ve haricî işlerde her zaman en büyük hassasiyeti göstermiştir. Meclis memleketteki her türlü cereyanlara karşı lâzım gelen hassasiyeti ve dikkati beslemektedir.

Atatürk, gerek Büyük Millet Meclisi, gerekse Vekiller için derin bir ilham kaynağıdır. Dikenli meselelerin münakaşasında Atatürkün mevcudiyeti büyük bir saadettir. O, hiç bir vakit nevmid olmaz ve her zaman için taze enerji yaratır.

İnsanın entelektüel ve manevî bünyesi üzerinde tahribkâr tesirler ika eden kuvvetler karşısında, her köşeyi aydınlatan bir şefe nail olması, bir hayatîyet deposuna malik olması demektir. Mevcudiyet mücadelesinde insana en lâzım şey, sabır ve metanet, ümid ve işin mizahî tarafını görüştür. Atatürke bin şükran ki bunlar, bize rehberlik eden prensipler haline gelmiştir.

Atatürkü halk arasında görmek büyük bir zevktir. Yarım saat içinde halkın sükûtu kaybolur, bunun yerine bütün çehrelerde bir sevinç belirir. Bundan daha mühim olan bir cihet te herkesin birbirine karşı müteakıl bir sevgi ve samimiyet beslemeğe başlamasıdır. Ferdlerin birbirine daha sıkı bağlanışları ve nihayet bütün millet efradının Atatürke bağlılığı çok kuvvetli bir kütle teşkilini intac etmektedir.

Atatürkün Huzurunda Bedbinlik Kalmaz

Atatürkün meclisinde, kendine güvenirlilik başlıca vasıftır.

Bütün meclis, yekpare, bir kütle halinde,

daha medenî daha yüksek düşünceli bir cemiyet yaratmak gayesi etrafında birleşmiştir. Atatürk meclisindekilere kendilerini daha yüksek görmelelerini ve nefislerine itimad etmelerini telkin eder.

... İnsan, Atatürkün bulunduğu bir meclisi terkederken bütün bedbinliklerinden ve tasalarından kurtulur. Herkes, bu Büyük Liderin büyüklüğünü tekrar bir kere daha takdir eder. Ona inanmanın memleketin terakki ve halâsına inanmak demek olduğunu bir kere daha hisseder.

Atatürk Büyük Tabiyecidir

Terbiye ve mefkûre

Millîte yeni alfabeyi öğretmeyi şahsına terrettüp eden bir vazife telâkki ederek halk mekteplerinde tedrisatta bulunan Büyük Şef, Türkiyenin yeni sosyetesini yaratmak hususunda da büyük bir gayret sarfetmiştir. Kadınlara daha kalın peçe ve daha uzun etek giydirmekten başka iki asırdanberi hiç bir yenilik göstermiyen bir cemiyetten kadın hâkim, memur, muallim ve kimyager çıkarmak bir harikadır. Ve bütün bunları kuvvete istinatla değil, sırf ikna kudretine dayanarak vücade getirmek sadece Atatürke has bir meziyettir.

Atatürk aynı zamanda büyük bir tabiyecidir. O hiç bir harb kaybetmemiş, daima muzaffer olmuştur.

Başka memleketlerde bu gibi kumandanların siyasetle meşgul oldukları zaman, daha ziyade kuvvete istinat ettikleri görülmüştür. Fakat Atatürkün fikri, yüksek emeller ve idealleri kuvvet ve tabiyelere tercih etmektedir. Kuvvet, hiç bir zaman büyük ve haklı davaların halli için bir vasıta olmaktan ileri götürülmemelidir. Bu tarzda düşünüş her halde siyasî gaye ve anlayışların büyük bir vuzuha kavranmış olduğuna delâlet eder.

İtimada Liyakat

Beynelmilel dostluk ve itimad

Son iki asırdanberi, Osmanlı İmparatorluğunun gaye ve maksatlarında olduğu gibi, siyasetinde de vuzuhu kaybetmiş bulunuyordu, kendi idare merkezinde bile, adlî ve malî kannunları infaz edemiyen Babiâli, Tunus, Cezayir, Mısır, Girid, Bulgaristan, Bosna - Hersek ve saire gibi ülkelerin birer bahane ile kendilerinden ayrılmış olduklarını bile idrâkten âciz ve bunları hâlâ eczayı vatan addediyordu. Büyük harbdan sonra, İmparatorluğun tec-

rübeli ricali, sanki hiç bir şey olmamış gibi, 1918 de İtilâf devletleriyle giriştikleri sulh müzakerelerinde, bütün Arabistanı ve Türklerin Avrupadaki topraklarını geri istiyorlardı. Çünkü İmparatorluk için her şey zevahirden ve şekilden ibaretti. Onlara göre, kendileri hâkim kalmak şartile memleketin idaresini yabancılarla paylaşmak, haizi ehemmiyet bir mesele değildi.

İşte, bu zamanda yalnız başına Türk millet ve memleketinin davasını eline alan Atatürk, yepyeni bir mefhumun müdafii olarak ortaya atıldı. Bu hiç te kolay bir iş değildi. Çünkü Türk vahdetini müdafaa edip kazanmak sırf silâh kuvvetile ve kan dökmekle kabildi. Zaferden sonra da evvelki millî mefkûreye sadık kalmak ve millî hududlara rıza göstermek siyasetinde ısrar, ancak Atatürk kadar büyük bir adamın kudreti dahilinde bir işti. İşte bu mefhumdur ki bizi bir çok hatalar işlemekten alıkoymuş ve bize, doğru yolu göstermiştir.

Biz Panislâmizm ve Panturanizm siyasetini tamamen reddettik. Düşmanımız olmıyan memleketlerle kuvvetli ve samimî dostluk tesisi, bizim için, tabii bir siyaset şeklini aldı. Millî müdafaamıza gelince, millî siyasetimize yeni bir nazariye hâkim oldu : Haksız olmamak hususunda son derece dikkatli olmak. Fakat buna rağmen maddî veya manevî bir tecavüze maruz kalınca da - tecavüzün hangisi olursa olsun bizce müsavidir - bütün memleketin kaynaklarını harekete getirmek kudretinde bulunuyoruz.

Atatürk, şahıslar arasında olduğu gibi milletler arasındaki münasebatta da itimad uyandırma meselesine ve şayanı itimat sözlere büyük bir ehemmiyet atfetmektedir. Onun fikrinde, bir ferd veya bir millet, gerek dahilde gerekse haricde itimada lâyık olmalıdır. Atatürk bu gibi milletlerle çalışmayı sever.

Temas etmiş olduğu devlet adamları hakkında daima aziz hatıralarla meşbu olan Atatürk tesis ettiği dostluklara değişmez bir sadakatle merbuttur.

Milletlerin birbirleriyle temasa gelmelerinde büyüklerinin tavessutları, mühim rol oynar. Sabık Kral Sekizinci Edvard'ın Türkiyeyi ziyaretinin, iki millet arasındaki temas, samimiyet ve muhabbet rabitalarını takviye etmiş olduğunu burada kaydetmek, benim için son derece mucibi memnuniyettir.

Atatürkün başlıca zevki ve meşgalesi kültür işleridir. Umumiyet itibarile tarihî tettebbülere ve

bilhassa Türk tarihine günde on saat gibi uzun bir zaman hesreder. Bunu senelerdenberi devam ettirmektedir.

Atatürk hiç durmadan dinlenmeden bir mevzu üzerinde uzun müddet sarfı mesai etmek kudretini haizdir. Askere kumanda ettiği günlerden kalma bir itiyadla ve müthiş bünyevî bir mukavemetle istinad ederek uyumadan, istirahat etmeden günlerce çalışır. Bir çok defalar onun yirmi dört saat veya daha fazla bir müddet kitapları arasında tettebbü ettiğini gördüm.

Tarihî tettebbülerinin çok verimli neticeleri olmuştur. Mektep kitaplarının bile değiştirilmesini intac eden bu mesai, arkeoloji sahasında beynelmilel kıymeti haiz olarak bütün dünyaya arz edilmiştir.

Kültür Sahasında İlerleme Hamleleri

İçtimai değişiklikler

Atatürkün irşadile vücud bulan Türk Tarih Cemiyeti, mesaisini beynelmilel kongrelere arz etmektedir. Bu husustaki mesai gerek millî, gerekse beynelmilel bakımdan çok verimli olmuştur. Bu tettebbüler neticesinde Türk milleti, kendisinin en eski milletlerden olduğunu anlamış, ve bu yüzden kendine olan itimadı ve kültür aşkı artmıştır. Kültür sahasında, bütün hakikatlerin belli olması için, Atatürkün Ayasofyayı Bizans âsarına ait bir müze haline ifrağı hususundaki kararı da gösteriyor ki o, bu gibi işlerde son derece geniş bir düşünce ile hareket etmektedir.

Türk dili

Şimdi Atatürk, Türk dilile uğraşiyor. Bu mevzu üzerinde salâhiyetle çalışabilmek üzere lisaniyat tettebbülerini genişletmektedir. Bu gayretlerini de gene kendine has şekilde münakaşa ve müzakerelele iletirmektedir. Dil meselesi için kurultaylar kurulmakta, münakaşalar yapılmakta, raporlar okunmakta ve beynelmilel şöhrati haiz ilim adamları bir araya getirilmektedir. 1936 da Dolmabahçe sarayındaki Kurultaya İngiliz, Fransız, İtalyan, Japon, Sovyet, Avusturya, Leh, Alman, Macar, Yunan ve Bulgar dil âlimleri de iştirâk etmişlerdir. Bütün bunlar Atatürkün millî bünyeyi yaratmak hususundaki sonsuz enerji kaynaklarının birer misalidirler.

İşte şu bir kaç satırla Şefimizin devlet kur-

Türk, şu vecizeleri dikkatle oku!

Doğru insan dik yürür.

Vücudunu ve kafanı işlet.

Nerede hareket orada bereket.

Dedikodu yapma spor yap.

Sporcu, çirkinin, kirlinin ve kötünün düşmanıdır.

Güzel insan iyi insandır.

En büyük servetiniz vücudunuzdur.

Sağlam vücut - sağlam kafa - güzel insan.

Güzelliğin iki şartı : Neş'e ve hareket

Şen ol : Genç kalırsın.

Bugün hep güleceğiz.

ma hususundaki hususî rolünden bir kısmını izah etmiş oluyorum. Bu yazıda devlet ve millet mesai-line temastan bililtizam geri durdum.

İçten ve dıştan gelecek tehlikelere karşı uyanık bulunmak, siyasî, içtimai ve harsî bakımdan kuvvetli bir devlet bünyesi kurmak; işte Atatürkün başlıca gaye ve maksadı bundan ibarettir. Türk milletinin ona bağlılığı ve şükran hisleriyle meşbu oluşu hem bu muvaffakiyetlerinden, hem de askerî zaferlerinden doğmaktadır.

Türkiye Başvekili
İSMET İNÖNÜ

(Yukarıki çok değerli yazı The Financial Times'in Türkiye'ye dair fevkalâde sayısından alınmıştır.)

ATATÜRK

Yazan : ŞÜKRÜ KAYA

İnsanlık tarihinin başlangıcından son günlere kadar beşeriyetin faaliyet dalgaları arasında bu kadar derin ve geniş hamlelerle müessir olan Türkler son asırlarda ve son devirlerde büyük tehlikeler geçirdi. Türkler coğrafyadan kaldırılmak ve isticbal tarihinden silinmek istendi.

Biz tarihe kaza ve kaderin bir neticesi nazariyle bakmadığımız gibi, tarihin böyle kaza ve kaderinden ve zarurî akibetlerinden gelen hükümlerine de boyun eğmeği bilmiyen bir milletiz. (Bravo sesleri, alkışlar). Bizim kanaatimizce her millet kendi tarihini kendi yapar. O fena neticeler, o milletin kusurunun eseri ve amelinin cezasıdır. Eğer bugün iyi neticeler görüyorsak onu bu milletin yaptığı ve başardığı iyi işlere vermek zarurî olur. Tarihin neticesinin zarurî ve mukadder olmadığı gene bir Türk tarafından, Türklüğün elile ve Türklerin kaniyle isbat edilmiştir. Tarihin seyrini değiştirdik. Ve Türke atfedilen menhus tali bir defa daha yenildi. (Alkışlar).

Atatürk; bu millete mevcut olan bütün yüksek seciyeleri ve âlicenab hasletleri nefsinde toplayarak milletin azmi iradesini birleştirdi ve kendi azmi iradesine katarak Türk milletini mahvolmaktan kurtardı. Şimdiye kadar Türk tarihi isbat eder ki Türkler için esir olmak mahvolmak demektir. Atatürk, Türk istiklâlini kurtarmakla beşeriyete de, medeniyete de büyük hizmet etti.

Tarih Atatürkten bahsederken, Atatürkün yüksek vasıflarından bahsederken hiç şüphe etmemeli ki en büyük vasfını beşeriyete yaptığı bu hizmette görecektir. Türksüz bir tarih ne kadar muzlim olurdu. Hele Türksüz kalacak beşeriyet ne kadar sefil ve süflî bir manzara irae eder, hepiniz tahmin ve tahayyül edebilirsiniz. Türkün olmadığı bir tarih karanlık ve kaotik olur. Zaten Türk âkibetine bu kasdı yapanlar kendilerinin yaptığı fena niyetin, kötü kasdın cezasını az bir zamanda gördüler. Türk kendi tarihini ve taliini kendi yaptığı vakit ve kendi yaparken hiç bir kimsenin, hiç bir tarafın ne tesirine kapıldı ve ne de yardımını gördü. Ne buldu ise kendinde buldu ve kendi eliyle yaptı. Ve yaptığı şey, tarihten aldığı, müsbet muayyen tecrübelerden edindiği kanaatler üzerine

müessistir. Maddî vesaiti kendi idrakine istinad ettirdi ve bu sayede istiklâlini kurtardı. Atatürk Türk istiklâlini kurtardıktan sonra, Türke bir daha böyle badirelere, tehlikelere dönmiyecek bir devlet sistemi kurdu.

Hayat mübarezesinde, bahusus devletler arasındaki hayat mübarezesinde geri kalmak çiğnenmek demektir. Çiğnenmemek için Türkün her gün daha fazla ileri adım atması lâzım ve şarttır. Biz yakın mazinin bıraktığı boşlukları doldurmakla mükellef olduğumuz gibi atiyen de çocuklarımıza hiç bir fena miras bırakmamak mecburiyetinde bulunan bir nesiliz. Mazide, zamanda ve mekânda yapılan hataları az zamanda telâfi ederek istikbali ona göre hazırlamak lâzımdır. Yalnız mazinin kusurlarını itiraf etmek veyahud örtmek kâfi gelmez. İstikbalin de icablarını ona göre hazırlamak iktiza eder. Bu vasfı haiz olmyan devletlerin bilhassa Türk devletinin istikbalinden dahi şüphe edilebilir. Atatürkün kurduğu prensibin asliyeti bundadır. Eğer biz Atatürkün Türkleri kurtarmış olmak itibariyle, Türklere yüksek medenî vasıflarını tekrar iade etmiş olmak itibariyle kendisine karşı şükran hissediyorsak bunun ifasını ve ifadesini kurduğu prensipleri sadakatle feragatle ve samimiyetle takipte aramak icabeder.

Atatürkün vazettiği prensipler Türktür. Yani ashyet ve menşei itibariyle tamamiyle milletin kendi seciyesinden alınmış ve onun bütün ihtiyaç ve zaruretlere uygun olarak seçilmiştir. Bu prensipler aynı zamanda Türkçüdür de.... Bu itibarladır ki millîcilik vasfı kendiliğinden çıkan bir zaruret olur. (Bravo sesleri). Bu milletin son asırlarda, gerek ekonomik hayatta, gerek sosyal hayatta çektiği elemeleri burada tekrar etmek istemem. O son safhaların hazin sahnelerini Atatürkün nutuklarında açık olarak görmek mümkündür. Eğer tekrar bu acı hatıralara dönmek bu elim hayatı yaşama ve beşeriyete de böyle bir felâket hazırlamak istemiyorsa, Türk milleti, behemehal Türkçü ve millîci olmak lâzımdır. (Bravo, çok yaşa sesleri, alkışlar.)

(Yukarıki parça, Büyük Millet Meclisinin 5 / 2 / 1937 Tarihindeki toplantısının müzakere zabıtlarından alınmıştır.)

S P O R

(BEDEN HAREKETLERİ)

Ben sporcu değilim. Fakat spor taraftarıyım. Çünkü : Yaşamın zevki; sıhhaten gelir. Sağlam fikir sağlam vücutta bulunur. Bir çok kimseler sağlığın bir kader meselesi olduğuna inanırlar Onlarca sıhhatin iyiliği, fenalığı bir tali işidir. Bu gibiler; sıhhatin de bir takım kanunları, usul ve nizamları olduğunu bilmezler. Sıhhat işlerini yalnız Doktorlara ait görürler. Hasta olmadan hasta olmamanın çaresini düşünmezler. Halbuki hasta olmamanın çaresini düşünmeli, her dakikamızı neşe ve sevinç içinde geçirmek için önümüze çıkacak güçlükleri, çaresizlikleri yenmelidir.

İşte beden terbiyesinden beklenen şey bunlardır. Beden terbiyesinin gayesi; sağlığı, neşeyi temindir. Vücudu; her türlü zorluklara, tehlikelere karşı dayanıklı kılmaktır.

Jimnastik; henüz gelişmeye başlayan çocuk vücudunu yormadan işleterek düzgün, çevik, sağlam bir hale koyar. Çocuklar bu sayede iradelerine tamamen sahip olurlar. Oyunlarla bir takım mertlik vasıflarını kazanırlar, şeref, haysiyet, hak ve adalet duyguları uyanır. Bunların kaidelerine riayet etmeyi öğrenirler.

Jimnastik; dikkatli, becerikli, işgüzar, cesur, nizamsever bir nesil yetiştirir.

Fakat çocuklar için jimnastik (Spor); sokakta gördüğümüz futbol oyunu değildir. Bu oyun vücutları henüz yetişmemiş çocuklar için bir tehlikedir. Vücutları tamamen tekemmül etmedikçe zorlu oyunlarla uğraşma; genç nesil için zararlıdır. Vaki Futbol da bir spordur. Fakat ona gelinceye kadar yapılması lâzım birçok beden hareketleri ve oyunları var. Spor da; tıpkı oyun gibi çocuklarda hakikî hayata uymak imkânlarını hazırlar. Bu itibarla usul ve ölçü üzerine hareket eden mektep sporu mektep çocukları için faydalıdır. Fakat şampiyon, rekortmen yetiştirmeyi kendisine ideal edinen kulüp sporu, kulüpçülük zihniyeti ise çocuklar için zararlıdır.

Spor (Beden hareketleri) tarihi pek eskidir. Beden terbiyesi muhtelif maksatlarla eski milletler-

de de vardı.

Eski Türkler; beden hareketlerine yüzlerce asır evvel kıymet vermişti. Orta çağda bile Şovalyelere taş çıkartacak derecede askerî hareketler yaparlardı. İstanbulda Cüdi meydanı bunun şahidi-dir. Orada güreş, cirit, koşu müsabakaları yapılırdı. Bugün bile Anadolumuzun bir çok yerlerinde cirit oynanır, at koşusu yapılır, güreş tutulur. Bu oyunlar bilhassa düğün ve sünnet düğünlerinde yapılır. Şu hale göre Türklerde atletik oyunlar hiç bir zaman kıymetten düşmemiştir. Onun için Avrupa atletizmi memleketimizde rağbet bulmaktadır.

Çinde Konfüçyüse göre 6 sanat serbest sayılırdı. Bunlarda Musiki, ayin, hesap, güzel yazı, eskrim, harp arabası sürmek. Bunların içinde asıl manasiyle jimnastik göremiyoruz. Fakat ilk mücadele usulü; yumruk kavgası olduğuna göre ilk insanların buna çalışmadığı düşünülemez.

Asuri, Mısır, İran ordularında beden hareketleri mecburî idi.

Eski Yunanistanda ise beden hareketleri vücudu güzelleştirmek maksadiyle yapılırdı. Hattâ Yunan kahramanlarından biri (Bir adam için büyük şeref, ayaklarını, ellerini talim etmektir) demiştir. Vücut hareketlerine dinî mahiyet verilmiş, atletizm; bir din şekline girmişti.

Aletizm ayinlerinin en mühimmi Olimpiyat oyunları idi, Atletizm mekteplerine Jimnas derlerdi. Jimnas kelimesi çıplak manasına gelen "Gymnos", kelimesinden gelmedir.

Jimnas; bir beden terbiyesi mektebi halinde idi. Bu müessesenin bir de doktoru bulunurdu. Burada koşular, sıçramalar, disk veya çomak atmalar, tırmanmalar, halter işleri, eskrim, güreş, raks, çalgı yarışı, yumruk güreşi (Boks) öğretilirdi.

İlk olimpiyat İsadın 776 sene evveldir. Her sene muntazaman devam etmiştir.

Olimpiyat oyunları arasına 632 senesinde çocuk müsabakaları 396 senesinde de sanat müsabakaları girmiştir.

Roma, Bizansda da aynı usul vardı. Orta çağda Olimpiyat oyunları görülmedi. Fakat buna mukabil beden terbiyesinin Şovalyeler arasında büyük ehemmiyeti vardı.

Bugün beden terbiyesi büsbütün ilmî bir şekil almıştır. Herkes her istediği beden hareketini yapamaz. Vücuda ve yaşa göre beden hareketleri değişir, neveleri vardır.

Mekteplerimizde jimnastik; 19 uncu asırda askerî mekteplerde başladı. İyi bir asker olmak için bedenın bazı hareketlere daha fazla alıştırılmasına ehemmiyet verildi. Sonra umumî mekteplerde ders şekline girdi.

Beden terbiyesinin ilmî ve sıhhi bir şekli 1866 da İsveç'te yapıldı. Bu usul bizde ustâ Selim Sırrı tarafından tatbik edilmeye başlandı. İsveç sistemi; az çok farkla bütün Avrupa ve Amerika memleketlerinde kabul edildi.

Türkiye Cumhuriyet idaresi beden terbiyesine büyük kıymet vermiştir. İlk ve orta mekteplerde jimnastik derslerini mecburî kılmıştır. Son zamanlarda Ankarada dünyanın en güzel stadyomlarından birinin yaptırılmış olması ve Olimpiyat oyunlarına sporcu geçlerimizin gönderilmesile de beden hareketlerine verdiği büyük kıymeti göstermiştir.

Adli Müşavir
F. AKYÖN

NOT :

"Mekteplerimizde tatbik edilen jimnastik usullerinden de sırası gelince yazacağım."

Beden Terbiyesi ve Spor

Tarihle beraber başlayan spor, bugün medenî milletlerin en çok ehemmiyet verdikleri bir çalışma sahası olmuştur. Taş devrindeki insanların yaşayışlarını da tetkik edecek olursak onları erkekli kadınlı iptidai fakat dinî bir mücadele, hareket ve canlılık içinde buluruz. Demek ki spor insanların sevki tabii hareketleri arasında geliyor. Medeniyet doğdukça insan vücudunun kıymeti anlaşılmış ve spor bedî zevk ve ihtiyaçlarımızın başına getirilmiş, ilmî bir mahiyet almıştır.

V. inci asırda Romalıların ve Yunanlıların spora verdikleri yer, bütün diğer vazifelerini ihmal ettirecek kadar geniştir. Fakat bu hâl onları bugüne kadar sıhhat ve vücut tenasübünün ölçüsü olarak dünyaya tanıtmıştır.

Yaşıyorum diyebilmek için her şeyden evvel neşeli ve sıhhatli olmak lâzım. Bunu temin etmek için vücut terbiyesine ehemmiyet vermelidir. Vücudumuzu idare eden başımızdır. Baş taşıyan bir vücut ne kadar çevik, sağlam ve muntazam olursa insan da o nisbette neşeli, muhakemesi yerinde ve nikbin olur.

Bizim henüz adım attığımız bu yolda da ne yazık ki muayyen bir zümre ilerliyor. Yeni yetişen gençlerimizde bu gayreti ancak görebiliyoruz.

Bir çoklarımız vardır ki doğdukları gündenberi kolunu, bacağı, vücudunu terbiye etmeyi gaye edine rek hareket ettirmiş değillerdir. İşte bunun içindir ki: Yaşlarının muayyen bir devresinden sonra şişmanlıyarak vücutlarının mülâhham bir hâl alması bizim kadınlarımızın karakteristik vasıfları haline gelmiştir.

Bugünün güzellik telâkkisi düne uymamaktadır. Ahengi temin edilmiş sportmen bir vücut, sıhhatli ve neşeli bir yüz; işte bugünün ideal tipi.

Lâkin ne yazık ki bu tip suiistimale uğruyor. Gençlerimiz incelmek için spor yerine açlık rejimini takip ediyorlar. Bu, nesli zaif ve kuvvetsiz düşürmekten başka bir işe yaramıyor. Bugün içtimâî hayata atılan, onun esasını teşkil eden kadın her cihetçe kuvvetli ve kudretli olmalıdır ki tuttuğu işi başarabilsin ve bilhassa yetiştireceği çocuklar için bir destek olabilsin.

Nihal Güzey

HÂMİD GECESESİ

RAPORU

Büyük Türk şairi Abdülhak Hâmidin ölümü münasebetiyle Halkevinde yapılan törene dair Başkanımız tarafından C. H. Partisi Genel Sekreterliğine gönderilen raporu aşağıya yazıyoruz :

RAPOR

Yüksek Partimizin 15 / 4 / 937 tarihli telgraf buyurukları üzerine toplanan yönetim kurul, Türk edebiyatının son yarım asırlık güneşi olan Abdülhak Hâmidin aziz ruhunu taziz için 21 Nisan 937 Çarşamba akşamı tatbik edilmek üzere bir tören programı hazırlamıştır. (Program ilişiktir)

Hâmit Gecesi

21 - 4 - 937 Çarşamba Akşamı Programı

- 1 — İstiklâl Marşı
Orkestra tarafından
- 2 — İhtifali açış
Muallim Ömer Kemal Ağar
- 3 — Hâmit hakkında bir kaç söz
Muallim Cemile Aytaç
- 4 — Muzik
- 5 — Hâmidin hayatı ve eserleri
Maarif Müdürü Kadri Güney
- 6 — Hâmitten parçalar
Muallim Ziya
- 7 — Muzik
- 8 — Hâmitten parçalar
Osman Ünverici
- 9 — Hâmide dair parçalar
Muallim Ömer Kemal Ağar

21 / 4 / 937 Akşamı Halkevimizin büyük salonu dolmuş ve gelenlerin bir kısmı koridorda töreni takip eylemek mecburiyetinde kalmışlardır. Bu toplantıya iştirak edenlerin sayısı (750) yi mütecevazdır.

Tam saat 20 de İstiklâl marşı ile törene başlanılmıştır. Bundan sonra Halkevimiz kütüphane ve neşriyat komitesinden Muallim Ömer Kemal, şu suretle toplantıyı açmıştır :

(Türk edebiyatının son yarım asırlık güneşi bir hafta önce söndü, Hamit, şöhreti sınırları aşan büyük bir şair, tırmanılması güç bir şahika idi. Onun bıraktığı engin boşluk zaman geçtikçe daha çok ve daha kuvvetle sezilecektir.

Hâmidin temiz hayatını ve gönüllerde bıraktığı derin duyguları, teessürleri anmak, ona Türk milletinin kadirşinaslığını ve büyüklerine karşı duyduğu sarsılmaz bağlılığı tebarüz ettirmek için burada toplanmış bulunuyoruz.

Büyük ölünün aziz ruhuna hürmet olmak üzere hepinizin ayağa kalkarak bir dakika sükût etmesini reca ediyorum.)

Herkes bir dkika ayakta durarak, huşu içinde Hâmidin yüksekliğine karşı beslediği duyguyu izhar etmiştir.

Oturulduktan sonra Ortamektep Türkçe muallimi Cemile Aytaç kürsüye çıktı. Hamidin (Ölü) eserinden bugünkü Türkçeye çevrilmiş bir parçasını okudu. Hâmidin varlığı, edebiyattaki rolü hakkında Halit Ziya, Ali Canip, Cenap Şahabettin, Mithat Cemal tarafından söylenen sözleri anlattı.

Orkestramız tarafından çalınan bir matem havasını müteakip Kültür Direktörü Kadri Güney, Hâmidin çocukluğunu, hayatını, eserlerini izah etti. Bir buçuk saat devam eden bu müsahabede büyük Hâmit tebarüz ettirilmiş oldu.

Muallim Ziya Eşberden ve makberden birer parça okudu.

Orkestra, yine bir matem havası çaldı.

Ortamektepten muallim Osman Ünverici Hâmidin mersiyesini ve bir de bugünkü öz Türkçeye çevrilmiş olan bir parçasını okudu.

En son olarak da, Ortamektep tarih muallimi Ömer Kemal, Hâmidin ölümünden sonra şairlerimiz, ediplerimiz tarafından söylenen sözlerin en özlü kısımlarını okudu.

İlk okuduğu parça Dahiliye Vekili ve C. H. Partisi Genel Sekreteri Bay Şükrü Kayanın Hâmide dair Ulusta yazdığı başmakaleden şu kısımdı :

(O bizim için gözleri kamaştıran derin bir girdab, gözleri karartan yüksek ve muhteşem bir şahika idi. Kuvvete, zafile, noksanile tam bir insandı. Fakat büyük insan.

O icramile, kevakibile. avalimile, stare ve şumusu ile kendi kendine yaşıyan ve yanan bol ışıklı, bol hararetili bir güneşti. Sönmedi, yandı.)

Bundan sonra, Fuat, Köprülü, Mülkiye mektebi müdürü M. Emin, Saylay Hasan Âli, terbiyecisi İbrahim Alâettin. Profesör ve muharrir Ercüment Ekrem, Cumhuriyetin tarihî tefrikalar muharriri M. Turhan Tan, Ahmet İhsan Tokgöz, Ömer Rıza, Kesiryeli sıtkı, Agâh İzzet, Peyami Safa tarafından

Hâmit için yazılan yazıların en özlü cümlelerini okudu.

Ömer Kemal, büyük ölünün akrabalarının gazetecilere Hâmidin unutulmaktan korktuğu yolundaki sözüne intikal ederek, tezatlar yapmakta mahir bir ustad olan Hâmidin bu sözünün de bir tezat olduğunu söyliyerek sözünü şöyle bitirmiştir:

(Unutulmaktan korkan Hâmit, sen sekiz gündür 17 milyon Türkün kalbinde yaşıyorsun. Sen mutlu ölülersensin ki, sağlığında kadrinin bilindiğini gördün.

En büyüğümüzün ebediyete intikal eden

— Lütfen sayfayı çeviriniz —

Halkevi tarihinden :

Nisan ayında nasıl çalıştık?

23 Nisan Bayramı

Türk Cumhuriyetinin temel atım günü olan 23 Nisan, temiz ve güzel bir havanın ruhlarına verdiği sevgi ile kutlandı. Sokaklar, caddeler duha sabahın erken saatından itibaren kadın, erkek ve çocuklarla dolmuştu.

Saat 9 da Cumhuriyet meydanı binlerce insan ile, mekteplilerle süslenmiş gibi idi.

Muhterem umumî müfettişimiz General Ap-tullah Alpdoğan, yanlarında Vali vekili ve Tümen kumandanı olduğu halde mekteplileri teftiş etti. Onların bayramlarını yürekten gelen bir heyecanla kutladı. Her grup önünde,

— Çocuklar bayramınız kutlu olsun!

diyen Generala, masum ağızlarından çıkan şu ses karşılık veriyordu :

— Sağol!

Bundan sonra Çocuk Esirgeme Kurumunun diariesindeki Yurtta okuyan çocuklardan birisi bir masa üzerine çıktı. Çok özlü ve sevimli bir hitabe söyledi ve alkışlandı.

Bunu, doktor Tahsin'in Kurum namına söy-

yüksek alâkasına ve takdirine şahit oldun. Bugün seni ananlar, yaşadığına inananlardır. Unutmıyacaklarına içten gelen bir istekle kananlardır. Bu gece 167 Halkevinde toplanan, seni anan, aziz hatıran sevgi ve saygılarla bağlanan on binlerce yurttaş evlerine dönerlerken kalplerinin bir köşesinde senin yaşadığını hissediyorlar.

Cismen ortadan kaybolan ve fakat milyonlarca Türkün kalbinde yaşayan büyük ölü, sen kabrinde müsterih uyu ...)

Gelenlerin, Hâmidin büyüklüğü, vatan sevgiliğini takdir ederek ayrıldıklarını saygılarımla arz ederim.

Elâziz Halkevi Başkanı

İlbay
T. GÜR

lediği söylev takip etti. Muhterem doktor, mesleğinde hâzik olduğu kadar, söz söylemekte de büyük bir kudret sahibi olduğunu isbat etti ve alkışlandı.

Muhterem Alpdoğan çocuk-larımıza yeni vazifelerini hatırlatırken

Bu söylevler bit-tikten sonra kıymetli Alp-doğan, Ortamekteb izci-leri ve talebesi önüne gelerek çok kuvvetli bir hitabede bulundular.

Türk Cumhuriye-tinin gençliğe verdiği hususî itinaı tebarüz et-tirdiler. Onlara, ilim ve sanat sahibi olmanın ve-receği yüksek hazı an-lattılar. Türk gençlerinin vazifelerine işaret ettiler ve yük selmenin, ilerle-menin, değerini canlan-dırdılar.

Muhterem Gene-ralın, çok özlü ve çok yerinde sarfettiği fikirler bütün gençler ve bütün dinleyiciler üzerinde engin ve derin intibalar bıraktı, sözleri sık sık kesilerek alkışlandı.

Tayyarelerimiz de on metre aşağıya kadar inerek halkımızı attıkları kâğıtlarla selâmladılar.

Spor Çalışmaları

Halkevimizin sporcuları son aylar içinde geniş mikyasta çalışmaya başladılar. Bu çalışmanın eserlerini yakında görebileceğiz. Şimdiden onun sevincini ve heyecanını taşıyoruz.

Her pazar akşamı yaptıkları toplantılar, na-zarî bilgiler telkinine imkân bahsetmektedir. Her gece, kendilerine tahsis edilen yerde 70 - 80 gen-

cin bir arada toplanarak bir ülkü için çalışma bir-liği yapmaları sevinilecek ve öğünülecek sahne-lerdir.

Memleket gençliğini birlik görmenin verdiği yüksek zevk, erişilmez ve sonsuz ıftihar, devam etmek şartile bir çok işlerin başarılmasında destek olur.

Sporcuların ve onların başındakilerin yürü-dükleri yol aydınlık ve temizdir. Yorulmalarını dilerim.

Mimar Sinan Gecesi

Yurda büyük hizmetleri dokunanları anmak, onları yaşatmak bir vazifedir. Onu başarmakta derin bir zevk ve hazzın hissedilmesini mucip olur.

Mimar Sinan 349 yıl önce ölmüş, fakat ken-disini yaşatan eserleri var, o halde ölen yalnız fani olan Mimar Sinandır. Eserler, ölüleri mezarla-rında yaşattığı kadar, millet kalplerinde de sonsuz ihtiramlar içinde yaşatır.

Mimar Sinanı, avukat Naiminin ağzından dinlemek hakikî bir zevk teşkil etti. Muzik ve Mi-mara dair okunan parçalar da bunu bir kat daha artırdı.

Tarih Gecesi

Türk tarihi, Ergenekondan Atatürkün elile kurtuldu. Türke 6 - 7 asırlık bir tarih veren salta-nat yıkıldı. Türkün dünyanın en eski ve en medenî bir millet olduğunu vesikalarile ortaya koyan Cum-huriyet yaşıyor ve yaşayacaktır.

15 Nisan, tarih gecesi bu hakikati ortaya koymak için tertip edilmiştir. Cemil Esir, Elâziz tarihini, Talha Aral da Yeni Türk Tarihinin pren-siplerini anlatmışlardır. Bu tarihçiler aldıkları vazi-feyi muvaffakiyetle başarmışlardır.

Hâmit Gecesi

21 Nisan akşamı, Hâmidî sevenlerin, Hâmidî öğrenmeğe gelenlerin matem gecesi olmuştur. O geceye dair, değerli Başkanımız tarafından Partiye sunulan raporu okumalarını karilerimize hatırlarım.

Ö. K. Ağar

Türk, Şu Vecizeleri Dikkatle Oku!

Sağlam vücutta sağlam kafa.

Gençliğinde dik duranın ihtiyarlıkta beli bü-külmez.

Özü, sözü doğru ol.

Güzelliğin temelin sağlıktır.

Her yaşta hareket.

Kendine bak.

Gövde kafayı yaşatır, kafa gövdeyi işletir.

Her yaşta spor yapanın başı vücuduna yük olmaz.

Temiz yürek, doğru söz, güzel vücut.

Yürü, koş, atla, güreş.

Pinekleme!

Şen ol, çevik ol.

Neşriyat Müdürü :

NAİMÎ ERDEM

Adana Türk Sözü Matbaasında Basılmıştır.

Elâziz Halkevinin Nisan 937 Çalışma Hulâsası

Çalışma Nevileri	Defa	Gelen	G Ü N L E R İ
Konser	8	2915	3, 4, 9, 10, 11, 15, 17, 24, 30 Nisan günleri
Konferans	5	1670	4 — 4 Spor (Enver), 9 — 4 Mimar Sinan (Naimî Erdem), 15 — 4 Elâziz tarihi (Cemil İsbir), 15 — 4 Türk tarihi prensipleri (Talha Aral) 30 — 4 Menenjit (Dr. Tahsin)
Balo	—	200	24 — 4 Cumartesi gecesi
Nışan	2	450	13 — 4 Pazar, 30 — 4 Cuma geceleri
Elişleri Sergisi	7	7540	4 — 4 Pazar günü açıldı, bir hafta devam etti
Dikiş Kursu	10	100	Salı, Çarşamba, Perşembe günleri
Çiçek, Şapka K.	6	60	Pazartesi, Cumartesi günleri
Spor ekzersisleri	4	2500	Her Pazar günü
Sıhî müze	30	4000	Her gün saat 8 - 22 ye kadar açıktır.
Yönetim kurulu	4	32	Her hafta çarşamba günleri saat 18 de
Gra. Aja. Neş.	30	4957	Her gün saat 17,30 - 18 ze kadar
Kütüphane	26	3374	Pazartesi öğleden sonra ve salı günleri kapalıdır.
Çocuklara parasız sinema	23	8135	Cumartesi ve pazardan mada her gün
Askere sinema	2	1420	3 ve 4 Nisan Cumartesi, Pazar günleri
Paralı sinema	12	803	Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri
Aile toplantısı	3	520	Cumartesi günleri
Danslı toplantı	1	270	3 Nisan Cumartesi günü
YEKÛN		38946	

MAHUT CACIOTU DAN
ALHET